

Előzetési feltételek
helyben házhoz hord-
va vagy vidékre postán
küldve:

Egész évre 6 frt — kr
Fél évre 3 frt — kr
Negyedévre 1 frt 50 kr

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 3
kr. Kereskedők és gyá-
rosok külön árkedvez-
ményben részesülnek.
Bélyegdíj 30 kr.

Nyilttár sora 20 kr.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Szerkesztői Iroda

Kiadóhivatal:

Nagyenyedi Könyr-
nyomda és Papírru-
gyár Részvénytársaság
Főter 38. szám alatt,
hova ugy a lap szelle-
mi részét illető köz-
lemények, mint az
előfizetések és
hirdetések bér-
mentesen küldendők.

Kéziratok nem adat-
nak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Az igazságügyi budget.

A Bánffy-kabinetben azoknak a mi-
nisztereknek, kiket az ellenzék legtöb-
bet támad, de leginkább félre is ismer,
egyike Erdély Sándor igazságügyi
miniszter, kinek költségelőirányzatát most
tárgyalja a képviselőház. E sok táma-
dás kezdő oka a törvényhozásnak az
igazságügyminiszter által javaslatba ho-
zott intézkedéseiben, különösen a hires
16. §-ban van, mely szerint többé nem
minden sajtóügy tartozik az esküdtsek
elő, hanem a megsértett magánbecsület
a rendes bíró előtt kereshet elégtételt.
Olyan rendelkezés ez, mely a világ
minden törvénykönyvében kicsikarta a
bebocsáttatást és melyet éppen a lova-
gias magyar államban lehetett nehezen
keresztülvinni, talán éppen azért, mert
lovagias nemzet vagyunk, mely a vett
sértésért fegyverrel vesz elégtételt s
nem erőszakolja a bíróság, vagy az es-
küdték előtt az ítéletet.

De azóta megtértek az igazságügyi
miniszter ellenfelei is, mert belátták,
hogy Erdély Sándor találékony és
alkotni szerető férfi, aki mindama nagy
törvényhozói és törvénytörlesztői sike-

rek után, melyek nevéhez fűződnek,
még sokkal nagyobb feladatot tűzött
maga elé: az általános polgári
törvénykönyv megszerkesztését.

Az igazságügyi miniszter által e célra
szervezett külön szerkesztő bizottság ki-
tűnően bevált s jogosultnak látszik a
remény, hogy a polgári törvénykönyv
első tervezete sokkal rövidebb idő alatt
készen lesz, mint hasonló alkotásoknál
a külföldön eddig történt. Látszik, hogy
Erdély a szerkesztő bizottságba olyan
férfiakat választott, akik hivatva vannak
e nehéz mű megalkotására és a ma-
gyar jogászvilág legjobbjai közé tar-
toznak.

Erdély Sándor igazságügyminiszter,
aki mint bíró gazdag tapasztalatokat
gyűjtött és az általános polgári törvény-
könyv tervezete felett folyó tanácskozá-
soknál a maga igazi elemében érzi ma-
gát, szerencsés arányban tudja az el-
méletet a gyakorlattal vegyíteni és e
körülménynek kell tulajdonítani, ha az
ő vezetése alatt minden felmerülő jogi
kérdést elméleti és gyakorlati szempont-
ból megvitatnak.

A bűnvádi perrendtartásra vonatkozó

törvényhozás befejezése s az esküdtsek
reformja által halhatatlan érdeme-
ket szerzett magának Erdély a magyar
igazságügy körül, de ha az általános
polgári törvénykönyv létesítése sikerül
neki, ez a magyar igazságszolgáltatás-
ban olyan korszakalkotó mű lesz, amely-
hez fogható a civilizáció élén haladó
államok is csak legfelvilágosodottabb és
legelőrehaladottabb koraikban voltak ké-
pesek véghez vinni.

A birói ítélet és a birói kar soha
sem volt függetlenebb, mint most; a
fogházügy soha sem volt rendezettebb
és humánusabb, mint Erdély alatt, és
minden, ami az ő tárczájával összeköt-
tetésben van, folytonosan fejlődik és
erősödik. A legesekelebb, a legjelen-
téktelenebb dolog sem kerül el a mi-
niszter szakértő tekintetét, úgy, hogy
bátran merjük állítani, hogy Erdély
szilárd alapot adott a magyar igazság-
szolgáltatásnak s megszerezte és bizto-
sította számára a belföld nagyrabecsü-
lését és a külföld soká nélkülözött el-
ismerését.

És az igazságügyminiszter ellenesei-
nek, akarják vagy sem, el kell ismer-

TÁRCZA.

Epilogus.

„O lacrimarum fons!”
Virgil.

Untat nagyon a hétköznapi lárna
S az illedelmes társaságok járma.

A tréfa bánt, a kaczagás gyötör.
Fojtogat az a fényes, uri kör.

Mosolyganak rám ifju szép leányok,
De én nem tudok mosolyogni rájuk!

Egy olyan, kit nem rég még zárda rejtett,
Szép gyermekarcz, mely nem tud még, de
[sejtet,

Minap hozzám hajol s megkérdez engem:
„Mondja, hisz ön az örök szerelemben?”

„Hová a költő szárnyas lelke mélyed —
Szereti-e a holdvilágos éjet?”

„Tud-e beszélni szótlán, zárt ajakkal?
Elhinni, hogy van ördög és van angyal?”

„Ön versiró és tapasztaltabb, mint én —
Oh, mondja, mondja meg nekem őszintén?”

„Hiszi-e, hogy van örök szerelem?
— És én csak annyit mondok neki: „Nem.”

... Ajka vonaglik, arcza elfeherül,
Valamit titkon letöröl szeméről,

És azt suttogja, nyiltan szólni nem mer,
Hogy ez az ember kellemetlen ember ...

Gyulafehérvári Lantos.

Féltében.

— A Közérdek eredeti tárczája. —

Az ég szerelméért! minek is olvasta azt
az átkozott könyvet? ... Hisz gondolhatta,
hogy az ilyen nem való laikus ember ke-
zébe. Ha nem olvassa, boldog tudatlanság-
ban éli napjait, nem is sejtve semmit. Ugy
azonban szüntelenül bántja a rémes gondo-
lat, a szörnyű kétely.

Vagy tán nem is kétely többé, hanem a
rideg valóság? Nem illik-e minden jelenség,
ugy, amint le van írva abban a szerencsét-
len műben, az ő szájalmas állapotára? Oh,
az a sors, amely fenyegeti, rosszabb a halál-
nál. Leszűlyedni a tengődésig, hogy csak a
test legyen ép, de üres a lelke. Leszűlyedni
olyan lényre, amelynek öntudata majd el-
homályosul, majd rabja lesz borzalmas kép-
zeleteknek, a megbomlott agyvelő gyötrel-
mes vonaglásának. Pedig ez fenyegeti, szün-
telenül jelentkezik a hirmondók, felisme-
résükre megtanította az a rémitgető könyv.
Milyen fáradtan, bágyadtan végzi napi mun-
káját, azt a sok számolgotást és levelírást
abban a sötét irodában! Ott kell ülnie egész
nap, reggeli nyolcz órától a déli harang-
szóig és kettőtől esti nyolczig, amiből rend-
szerint kilencz, sőt tíz lesz. Már mikor fel-
jött Budapestre, nehezére esett, most azon-
ban alig bírja már. Hogy kell magát eről-
tetnie és milyen kedvtelen, mennyi erőfe-

szítésre van szüksége, hogy azt ne sejtse
főnökével, környezetével! Hogy bántja, fel-
izgatja őt minden csekélység! Ó, ki annyira
türelmes volt, gyakran mily hevesen utasít
vissza minden ellenmondást. Egészen bele-
vörösödik, érzi, hogy tódul a vér a fejébe.

Aztán meg azon is veszi észre magát,
mintha a memoriája gyöngülne, mintha ue-
hezére esnek a gondolkodás. És azok a kü-
lönös figurák, mikor némi rövid olvasás
után elolija lámpáját, hogy aludni térjen,
hogy játszadoznak csukott szeme előtt, hogy
ragyognak gyönyörűséges, váltakozó szinek-
ben a szivárvány minden pompájában. Igen,
a „mouches volantes“ kápráztatják, mint ta-
lán nemsokára kápráztatni fogják az érzék-
csalódások.

És ekkor majd beáll a szívnek pusztasága,
mikor nem fog többé ráismerni azokra, ki-
ket imád. Amikor ingerelve belső izgatott-
sága által, tán eltaszítja durván két kis
gyermekét, akiken rajongó szeretettel csün-
gött, hisz egyedüli emlékei voltak boldog,
de rövid házasságának: a nyolcz éves Gyula
és a hat éves Irénke, akinek arcvonásai
korán elhalt nejeire emlékeztettek. Nem ma-
radhatott tovább azon a helyen, hol őt ki-
sérte sirjába; inkább leköszönt a jól jöve-
delmező falusi jegyzősegről s felköltözött a
fővárosba, hol egy jóakarója könyvelői ál-
lásba segítette.

niök ezeket az elért sikereket s kénytelenek lesznek arra szorítkozni, hogy csak politikai ellenfelei legyenek a miniszternek. Ámde nem politikai sikerek azok, melyekre Erdély törekszik és a talaj, melyen ő áll, nem a politikai szenvedély és a politikai becsvágy; az igazságszolgáltatás terén pedig nincs mit tartania ellenfeleitől, nincs mit felnie ellenségeitől, mert egész Magyarország tudja, hogy Erdély személyében a magyar jogászság egyik legnagyobb díszé, leghivatottabb és legképesebb képviselője intézi a magyar igazságügyi tárczát.

Alsófehér vármegye gazd. egyesület elnökétől.

Meghívó.

Az alsófehérvármegyei gazd. egyesület 1898. évi márczius hó 6-án (vasárnap) d. e. 11 órakor Nagy-Enyeden a vármegyehez alispáni kistermében tartandó évi rendes közgyűlésére van szerencsém a tisztelt egyesületi tag urat tisztelettel felkérni.

Tárgysorozat.

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés.
3. A múlt évi zárszámadás megvizsgálása végett kiküldött bizottság jelentése az egyesület 1897. évi pénztári vagyon állapotáról.
4. A csikó-legelő 1897. évi zárszámadásának bejelentése.
5. Az 1898. évi költségvetés előterjesztése.
6. Választmányi határozatok előterjesztése.
7. Indítványok.

Nagy-Enyed, 1898. február hó.

Zeyk
főispán, gazd. egy. elnök.

Nagy-Enyed város közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Nagy-Enyed város képviselőtestülete folyó évi február hó 28-án közgyűlést tartott,

Jövedelme elég tisztességes volt, de az ülő életmód és a tulfeszített szellemi munkásság kimerítettek. Erőt vett rajta az idegesség, bár összeszedte magát, hogy igazított kedélyhangulatát környezetével lehetőleg ne éreztesse. Néhány hónapi pihenés mindenesetre helyre állította volna, de főnöke alig hogy egy heti szabadságot engedett neki évenként. Fizette őt elég jól, hogy szerényen megélhessen, de megkövetelte érte a munkát. És Sötér, akármilyen nehezen végezte is teendőit, nem merte ott hagyni azt a sötét irodát, mert látta, milyen nehéz manapság jobb hivatalba bejutni. Azonban büskomorságba esett s hova-tovább mind inkább rettegés fogta el, hogy majd nála is bekövetkezik, amit az újság napoként több esetben is hírül hoz — a teboly.

S ha elolvasta, hogy megint egy magafajta embert vittek a megfigyelő osztályba, borzongva gondolt arra, mi lesz, ha egy napon majd ő is oda kerül, mi lesz aztán gyermekeivel, ki fogja eltartani szegényeket s hogy fog az illető majd bännivelük? Utóbbi időben változó kedélyállapota a gyermekeivel való érintkezésében is visszatükröződött, néha mosolyogva elnézett még sulyosabb hibákat is, néha meg valami csekélység is elegendő volt, hogy kitörő indulatba hozza. Így történt az imént is. Le akart küldeni a

melyre a képviselők igen szép számmal jelentek meg. A közgyűlés érdekességét az is emelte, hogy a városnál több tiszti állás jött üresedésbe és e közgyűlés volt hivatva ezen állásokat betölteni. Ezért a közgyűlés kezdetben tisztújító székke alakult át és Csató János kir. tanácsos, alispán elnöklete alatt a választás megejtetett. A betöltendő állásokra és pedig az I. tanácsosi állásra egy pályázat érkezett be, a főjegyzőire szintén egy, az állatorvosi állásra kiírt pályázat azonban meddő maradt. Az első tanácsosi állásra Sándor Jenő, a nagyenyedi járás szolgabírája pályázott, kit a közgyűlés egyhangulag meg is választott első tanácsosnak. A főjegyzői állásra a beérkezett pályázat nem volt megfelelő; ezen állás, valamint az állatorvosi állás egy ideig betöltetlen marad és utasítva lett a tanács, hogy ezen állásokra a pályázatot újból hirdesse ki. A megválasztott tanácsost az elnöklő alispán és polgármester melegen üdvözölték, mire ő ezen választást megköszönve, az esküt a jelen közgyűlésen le is tette.

A tisztújítás megejtése után a közgyűlés Kovács Gyula polgármester elnöklete mellett áttért a rendes tárgysorozatra, melyekből a nevezetesebbek a következők voltak:

Elnöklő polgármester a lefolyt 1897. évre vonatkozó polgármesteri jelentést terjesztette elő, mit a képviselő-testület tudomásul vett, továbbá azon előterjesztést tette, hogy az I. tanácsosi teendők végzéséért Z. Szócs Sándor g. tanácsos 300 frt jutalomban részesíttessék, miután nevezett tanácsos ezen teendőket egy éven keresztül a legpontosabban teljesítette, — ezen előterjesztést a közgyűlés elfogadta és 300 frt tisztelet-díjat szavazott meg a helyettesítésért.

Ezek után Z. Szócs Sándor g. tanácsos a várostól távol lakó virilis képviselők megbízottjait jelentette be.

Több névszerinti szavazás is megejtetett, így a város és Olteán Laurán, Krisán Aron stb. apahidai lakosok között kötött vásárszerződések felett, továbbá a közpén-

zek és árvák értékeinek az 1898. évre mely pénztárba leendő elhelyezése felett.

Bejelentetett továbbá, hogy a városi szabályrendeletnek a városi állatorvos fizetésének javítására vonatkozó határozata Alsófehér vármegye törvényhatósága által jóváhagyatott.

A vásárrendtartásról szóló szabályrendelet minden hozzászólás nélkül elfogadtatott.

Előterjesztetett a márczius 15-iki ünnepegy, lapunkban is ismertetett programja, melyet a közgyűlés elfogadott, utasítva a tanácsot, hogy a programba felvett azon pont is keresztülvitessék, hogy az élő 48/49-esek a jelzett napon megvendégteljenek, bizonyos összeget adjon a honvéd-egylet elnökének, ki ezen bankettszerű lakomát saját belátása szerint rendezze.

Az 1897. évi számvéveőleg megvizsgált árvai és majorsági pénztári számadások a közgyűlés által elfogadtattak; a tanács utasított azokat Alsófehér vármegye törvényhatóságához jóváhagyás végett felterjeszteni.

Több kérvényt intézett el a közgyűlés kedvezően; így Selmecei Erzsébet tanítónő-képezdei növendéknek 50 frt, özv. Veress Károlynénak havi 5 frt segély és a Vajda János felállítandó emlékére 5 frt adományt szavazott meg.

Egy rövid elnöki előterjesztés után a közgyűlés pont 12 órakor véget ért.

Referens.

A „Nagyenyedi Épület-lakatos-áru-gyár r. t.” közgyűlése.

A címiben jelzett társulat február hó 27-én d. e. 11 órakor tartotta közgyűlését a városház nagytermében. Kovács Gyula elnöki megnyitóját után Lázár István, a társulat múlt évi igazgatója, tette meg jelentését a lefolyt évről a következőkben:

„Három éves multat fejeztet be immár részvénytársaságunk. Ezen évek a vállalat alapításának és megerősítésének szükségparancsolta intenzívebb munkái közt töltek el; de épen azért, mert lételének első ciklusát is kepezik, kiválóan alkalmasak

— Hát akár arczul ütötted volna! de így elátkozni, tulajdon gyermekednek ilyen oda kiáltani! . . .

— Mit? Nem értelek, miről beszélsz?

— Hát azt mondtad, mikor kimentél a folyosóra és odacsaptad az ajtót: „Verjen meg az Isten.” Saját gyermekednek!

— Én mondtam? Én? Lehetetlen. Hát hallottál-e engem valaha átkozódnival?

— Hisz épp azért csodálkoztam. A cseléd is egészen elámult: „Hogy lehet az ur ilyen haragos!”

— De én azt nem mondtam, esküszöm neked.

— Mondtad, csak hogy bizonyosan nem emlékszel, hogy haragodban mit szoltál? Különben tálalva van, jöjj ebédre.

— Rögtön jövök, menj csak!

Az öreg asszony ment kiszedni a levest. Sötér magában maradt. Borzasztó izgalom fogta el. Hát már annyira van, hogy nem is tudja többé, hogy mit beszél? Hisz ez örület, a végnek kezdete.

Akár hogy kinezta agyát, sehogy sem bír visszaemlékezni, hogy ilyet mondott volna. Pedig van reá két tanu. Ah! elveszti az eszét. Hát valóban megőrül? Élő halott lesz ő is . . . Akit majd ápolni kell, aki nem tud többé keresni . . . És erre az ápolásra reá fog menni még az az egy-két ezer fo-

arra, hogy történetükből egyes tanulságokat levonhassunk.

Tapasztaltuk azt, hogy társulatunk részvénytőkéje korásem volt elég a növekvő forgalom fenntartására. A szükségessé vált hitelt a helybeli kisegítő-takarékpénztárnál kaptuk meg; s így ezt az intézményt valóban a vállalat egyik alapítójának és főtámaszának lehet nevezni.

Tapasztaltuk azt is, hogy a munkaerő olcsóságára nem lehet a közepesnél nagyobb eredményekhez reményt alapítanunk. Talán azért, mert ezen munkások — a dolog természete szerint — nem állhatnak közvetlenül vállalatunk hatósága és fegyelmezése alatt; lehet azért is, hogy még nem tudjuk ezt a munkaerőt a maga egészében kihasználni.

Más gyárak munkásai önkényes vállalkozás után és darabszám dolgoznak, tehát a megelhetés és nagyobb kereset ösztönzőleg hat munkásságukra; nálunk pedig a nagyobb rész csak kényszerből dolgozik, mikor a fegyveres őrt a háta mögött érezi. Ez mindenesetre nagy különbség a mi rovásunkra; de másrészt azzal a ténnyel ma is, a jövőben is számolnunk kell, hogy mi az adott viszonyok mérlegelésével s azzal az elhatározással vállalkoztunk az alapításra, hogy ezen munkaerővel akarunk eredményeket felmutatni.

Tapasztaltuk azt is, hogy azon cikkekkel, amelyeknek gyártására berendezkedtünk, nem lehet érdemleges forgalmat és hasznot megvalósítanunk. Azért is, mert ezek előállítás legköltségesebb; azért is, mert leginkább ezekben kell kiterjedt és erős versenynyel küzdenünk.

Tapasztaltuk, hogy vállalatunk egyéb nehézségei közt a kereskedelmi kormány támogatását is nélkülöznie kell, amelyet pedig hazai iparvállalatok általában, sőt a kedvezményes fuvar által még idegen konkurens vállalatok is élveznek, s amelyet éppen hazai iparunk emelése érdekében jogosan elvárhatunk.

Tapasztaltuk azt is, hogy mivel az osztrák gyárak, vagy azért, hogy saját vas-

rint is, ami keservesen gyűjtött vagyonkáját képezi. Aztán koldusok lesznek ő is, gyermekei is. Nem, legalább azok legyenek megkímélve. Nem lesz ő terhére senkinek, maga magának se. Egy hirtelen elhatározással az ablakhoz közeledett. Kihajolt, alatta a három emeletnyi mélységben az érzéketlen kemény kövezet. Igen, az a legbiztosabb! Mig oda leér, a szédítő ugrás közt el fogja hagyni még öntudata is. Nem is fogja érezni a halált. Egy pillanat műve az egész. Csak bátorság!

Hideg borzongás futott végig rajta. De azért mégis összeszedte minden akaraterejét s keresztül vetette magát a párkányon... Mikor az öreg asszony a háznép előtt jajveszékelt: miért is tett neki szemrehányást, hiszen ha valaki mondja is, hogy „Verjen meg az Isten!” azért nem gondolja komolyan, — kiderült, hogy a házmester csak az imént mondta e szavakat, persze színtén a nélkül, hogy komolyan gondolta volna.

De ni! ahogyan most ismétli a házmester ez átkos szavakat, mennyire hasonlít a hangja a szegény öcsöcséhez, aki immár örökre elnémult!

— Hátha öcsémnek igaza volt s ez a másik hang ejtett minket csalódásba?

Irgalmas Isten!...

Petrus.

gyáraik vannak, vagy azért, hogy az anyagot Németországból szerzik, azért is, hogy nagy tőkeik vannak, alacsony árakat szabhatnak és ily áron temérdek árut bocsátanak forgalomba: nekünk sem lehet magasabb árakat elérnünk, amíg az anyagot drágábban szerezzük.

Ezen tapasztalatokból folytató a múltban, s kell a jövőben is folyóiak a vállalat emelésére szolgáló törekvéseinknek. Arra kell igyekeznünk, hogy a gyártás és forgalom emelése s piacunk kiszélesítése, ezzel kapcsolatban a munkaerő kellő kihasználása által pótoljuk azt a százalékot, amit a verseny és az üzlet fenntartásának költségei magasabbra emelni nem engednek.

Első sorban is kértük és kérjük most is a m. kir. orsz. fegyintézet igazgatóságát, hogy mivel a rendszeres foglalkoztatás és tanítás által az intézet humánus céljait is szolgáljuk: a szabályzat keretén belül legyen segítségünkre, hogy használható munkásokat kaphassunk, s azok munkaerőjét és munkaidőjét kellőképpen kihasználhassuk.

Forgalmunk emelésére és piacunk kiszélesítésére különösen fontos igazgatóságunknak 49—1897. jsz. határozata, melynek rövid története a következő.

Junász Lajos buzgó üzletvezetőnk előzetes közvetítése alapján állandóbb és szorosabb természetű üzleti összeköttetésbe, sőt szerződéses viszonyba léptünk Kiss Ernő és T. bpesti jőnévű kereskedő céggel, amely összeköttetés értelmében új üzletágot honosítottunk meg a folyó év folyamán kerékcavarok és lópatkó-sarkak előállítására. Ezen cikkek eljeből maga Erdély mintegy 2 milliót fogyaszt el évenként; mind a két cikknek pedig az általunk elérhető évi forgalma körülbelül 20.000 frta tehető. Kiss Ernő és Tsa kötelezte magát, hogy ezen cikkekben az összes gyártmányunkat átveszi 30 napi készpénzfizetés kötelezettsége mellett. A gyártáshoz szükséges gépek költségeinek fedezésére jegyzett 30 drb részvényt 7560 frtban, amire a múlt évi közgyűlés 7. jsz. határozata megadta az igazgatóságnak a felhatalmazást. Ezen összeg terhére megrendelt igazgatóságunk Halléból és Düsseldorfból:

- 2 drb automat-csavarvágót kerék- és pánt-csavarok készítésére,
- 2 drb gyorító szerkezetet,
- 2 drb lópatkó-sarok-kovácsoló gépet,
- 1 drb automat-csavarvágó gépet,
- 1 drb szabadalmazott tűzkohót patkó-sarok izzítására.

Egyszersmind átadta igazgatóságunk nevezett nagykereskedő cégnek szabadalmazott préselt ajtóink kizárólagos elárutási jogát, azzal a feltétellel, hogy belőle évenként legalább 10000 darabot átvenni köteles legyen a kölcsönös méltányossággal megállapítandó árakon.

Abban is megállapodtunk Kiss Ernő és Tsa céggel, hogy árúinknak szélesebb területen való megismertetése és bevezetése céljából az üzletvezetőnk nevére szabadalmazott s a piacon kedvezően fogadott takaréktűzhelyekből bizományi raktárt helyezünk el, hogy a kocsiszámra való előnyösebb szállítás és a dunántúli piac megnyerése által emeljük forgalmunkat és hasznunkat.

Jól esett nevezett cégnek azon elismerése és bizalma, melyet gyártmányaink és üzletvezetőnk iránt szóval és írásban kifejezett; az igazgatóság maga is örömmel fogadta s a tisztelt közgyűlésnek is készsége-

gel ajánlja, hogy üzletvezetőnk működése felett jegyzőkönyvi elismerés nyilváníttassék. Az új igazgatóság lesz hivatva arra, hogy Kiss Ernő és Tsa azon ohajtását is tárgyalja és lehető kedvezően el is intézze, hogy Junász Lajos üzletvezetőnek gyárunkban való működése hosszabb időre biztosíttassék.

Ugyancsak az új igazgatóságnak lesz feladata, hogy a XX. díjzabás ügyében újabb és sikerebb lépéseket tegyen, lehetőleg a kolozsvári keresk. és iparkamara felterjesztése útján. Tudjuk ugyanis, hogy ezen tétel referádája alapján utasította el a keresk. kormány az 1896. évben felterjesztett kérésünket; de azt is több jeltől tapasztaltuk, hogy ezen kamara véleménye, miután egyes tagjai az ügyet részletesebben megismerték, ezen kérdésben már is megváltozott; s reméljük, hogy mihelyt irányadó tagjai személyesen felkeresik vállalatunk helyiségeit s megismerkednek a hazai ipar szolgálatában kifejtett tevékenységünkkel: azon nagy nehézségek egyik legnagyobbikát, melyekkel állandóan küzdünk kell, segítenek haladásunk utjából eltávolítani.

Vállalatunk múlt évi ügyeivel 10 igazgatósági gyűlésben foglalkoztunk; ezen folyó ügyek közül legfontosabb az, mely mérlegünket megállapította. Ezen mérleg, melyet a t. részvényesek kezűkhöz vettek, a keresk. törvény és alapszabályaink megfelelő pontjainak tekintetbe vételével van összeállítva s a felügyelő bizottság alapos munkájával van átdolgozva. Követeléseink 1. sz. tetele után legnagyobb a kész és félig kész áruaktár értéke, s a mérleg összeállításában a legnehezebb munkát ezen érték megállapítása kepezte. Ezen kérdésben elfogadtuk a felügyelő bizottság javaslatát, amely szerint az előállítási ár a priori, vagyis a feldolgozott anyag és az üzleti költség arányba helyezése által mutatkozó százaléknak a feldolgozott anyag-értékhez való csatolásából állapított meg. Ezen kulcs szerint az anyag-értékhez 54% rezi csatoltatott átlagosan.

Amennyiben mérlegünk tiszta nyeresége a múlt évek forgalmához és nyereségéhez viszonyítva talán kisebbnek tűnik föl, méltóztassanak visszaemlékezni azon tapasztalatokra, melyeket jelentésünk elején megemlítettünk. A nagy konkurrenzia s a kedvezőtlen gazdasági évek nem engedték, hogy előnyösebb árakat érjünk el. Alapítási költségek, Biztricsánytól átvett és értékesíthetetlen, vagy anyagértékben eladható áruk és ócskaságok leltári értékének amortizálása, az alapítás nehézségeivel kapcsolatos egy perünk elvesztésének tetemes költségei mind közreműködtek abban, hogy szép forgalmunknak nem lehet nagyobb hasznát felmutatnunk. Tekintve azonban az iparvállalatok kezdő korszakának nehézségeit, más hasonló vállalatok példáit és mérlegünk alapos munkával elért realitását: ezzel az eredménynyel meg lehetünk elégedve, és a forgalom emelésére készített s fentebb előadott terveink után jó reménységgel nézhetünk a jövő elé.

Feldolgoztunk 4778675 frt értékű nyers anyagot 300 munkanapon; munkásaink létszáma majdnem naponként változott; az átlagos szám 97-re tehető.

Tisztelt Közgyűlés! Ezen jelentés kapcsán van szerencsénk betérjeszteni az 1897. üzletéről szóló mérlegünket 14121052 frt vagyonnal, 13612502 frt teherrel és 508550 frt tiszta nyereséggel, tisztelettel kérve an-

nak elfogadását s az igazgatóságának a lefolyt év számadásai alól való fölmentését.

Együttal tudomására hozzuk a tisztelt Közgyűlésnek, hogy a társulat alapítóinak a keresk. törvény 150. és 183., alapszabályaink 23. §-ban biztosított azon joga, mely szerint az első igazgatóságot ők nevezik ki, a mai nappal megszűnik és átszáll a választás joga a közgyűlésre, az összes társulati jogok főforrására. Letesszük tehát a közgyűlés kezébe eddig viselt tisztünket, azon tudatban, hogy amit az adott körülmények közt vállalatunk emelésére megtennünk lehetett, megtettük; és kérjük a tisztelt Közgyűlést, méltóztassék a tárgysorozat rendjén nyolcz igazgatósági helyet választás útján betölteni. Jelentésünket azzal az ohajttal végezzük, hogy vajha a magyar ipar emelésére a mult év folyamán megindult országos akció minél előbb és minél tartósabb eredményekre vezetne. Ettől a társadalmi és hivatalos akciótól remélünk mi támogatást a külföldről nagy mennyiségben beözönlő iparcikkék kiszorítására. Ebben van a mi valódi jövődünk; ebben éljen és viragozzék fel a „Nagyenyedi Épületlakatosárugyár Részvénytársaság“!

Alapszabályaink 27. §-a értelmében ugyan csak a jelen közgyűlés alkalmával üresedésbe jön négy felügyelőségi hely is, melynek választás útján való betöltése szintén a közgyűlés feladatába tartozik.

Az eljenzéssel fogadott jelentés után a felügyelő bizottság tette meg a mérlegre vonatkozó előterjesztését, mely után az igazgatóságának a nyeresemény felosztására vonatkozó javaslata tárgyalatott és vita nélkül, egyhangulag elfogadtatott. Az igazgatóság és felügyelőség tagjai a következő három évre újból megválasztattak. A közgyűlés után kedélyes bankettre gyűltek össze a részvényesek, mely csak a késő esti órákban ért véget.

Népies téli gazdasági előadás Magyar-Igenben.

— Saját tudósítónktól. —

Magyar-Igen, 1898. február 27.

Az alsófehérvármegyei gazdasági egyesület a mai napon tartotta nagyközösgünkben nyolczadik téli népies gazdasági előadását.

Az előadáson ott láttuk M.-Igen és az Erdély-hegyalja majduem összes intelligenciáját, a közép-birtokosokat, a gazdatisztikart teljes számban, továbbá a kisebb paraszt-birtokosok nagy számát. Az összes hallgatóság száma 160 volt.

Az állami iskola tantermét már d. e. 10 órakor zsufolásig megtöltötte a hallgató közönség, amely időpontban vette kezdetét az előadás.

Vadady Gergely sárdi nagybirtokos, gazd. egyesületi választmányi tag, lelkes szavakban nyitotta meg az ülést, szépen szólván a téli népies gazdasági előadások rendkívüli fontosságát közgazdasági szempontból, továbbá hangsúlyozta azt, hogy eme népies előadások sikerének eléréséhez ő maga részéről a legjobbakat kívánja és reméli, hogy a hegyaljai gazdaközönség hasznosan fogja alkalmazni gazdaságaiban az előadások által kifejtett gazdasági ismereteket.

Első előadó Mór ágyi István vinczellériskolai igazgató „a filloxera-vész és az ez ellen való védekezési módok“-ról tartott előadást.

Részletesen ismertette a különböző védekezési eljárásokat és közel másfél órai előadását zajos eljenzéssel fogadta a hallgató közönség.

Második előadó Zöld József uradalmi gazdatiszt „a trágyázásról, kapcsolatban a takarmány, muhar és bükköny termeléséről“ tartott előadást.

A gyakorlati életből, szoros értelemben a gazdasági praxisból merített előadását figyelemmel hallgatta a gazdaközönség, és csak azt sajnáljuk, hogy az előadó ur — az előre haladt idő miatt — tárgyát nem merithette ki teljesen.

Román nyelven Floreszku Miklós községi bíró igen értelmesen tolmácsolta az előadásokat a jelenvolt román nyelvű gazdáknak.

Az előadások végeztével az egyesületi titkár 150 drb hasznos gazdasági könyvet osztott ki ingyen, mint a gazdasági egyesület ajándékát, a jelenvolt gazdák között.

Örömmel tapasztaltuk, hogy a hegyaljai gazdaközönség nagy érdeklődést tanúsított a gazd. egyesület által rendezett népszerű gazdasági előadások iránt, amelyeknek jó sikerülését alkalmunk volt Magyar-Igenben is tapasztalhatni. (*)

Levelezés.

Gyulafehérvár, 1898. február 25.

Nagy jelmez-estély Gyulafehérvárt.

A gyulafehérvári tisztikar e héten tartotta meg az idei farsangban utolsó estélyét, mely az egész megyének egyik legszebb és legegységesebb mulatsága volt. A jelmez-estélyen Gyulafehérvár és vidékének egész elite-publikuma megjelent. Most még többen voltak jelen az előkelő polgári családok köréből, mint az előző estélyeken, s valóban olyan örvendetes teljes egyetértés talán sehol sem található a polgárok és a katonaság között, mint Gyulafehérvárt. A társadalmi különállásnak itt semmi feltűnő látzata. A szívélyes viszony még szorosabbra válása főképp Perl Mór tábornoknak köszönhető. Ő, valamint Hollegha alezredes, a kaszinó elnöke; igazán nagyon szeretetreméltó magaviseletet tanúsítottak az összes megjelentek irányában. Így aztán kétségtelen, hogy a polgárság és katonaság közötti, máshol utópikus jó viszony itt tényleges valósággá válik.

Az estélyen az összes helyiségek zsufolásig telve voltak. Már többször bebizonyult a termék kicsinysege, de ez alkalommal valósággal szükeknek bizonyultak a kaszinó helyiségei. Az előkelő, de a mellett fesztelen, pompás mulatság reggelig tartott, amikor a vendégek kitűnő hangulatban azzal a jelszóval távoztak el, hogy: „vizontlátásra a legközelebbi fillér-estélyen!“ (— melyet a Vereskereszt egyesület gyulafehérvári fióköre rendez márczius 5-én) . . .

Jelen voltak gyönyörű jelmezekben:

Asszonyok: Hankenstein századosné (izléses „Alt-Wien“ kosztűmben). Lichtschauerné (jól festett mint „festőnő“). Általános feltűnést keltett egy gyönyörű barna asszony: Monzer kapitányne (aki nagyon szép volt „spanyol táncosnő“-i jelmezében). Pfefferer századosné (csinos „oros parasztnő“). Rendkívül fess volt dr. Prottmanné (mint „horvát nő“). Eredeti és szellemesen kidolgozott kosztűmben volt Schwartz ezredorvos neje és Binder főhadnagy (akik egy XVIII. századbeli szász tanácsost és nejét ábrázolták).

Leányok: Alt Alme (elragadó „Dorn-

röschen“). Batta Ilma (csinos és szép „czigány leány“). Brazovay Hermin (fess „Carmen“). Hollegha k. a. (bájos „rokokó-vadásznő“). Manchen Mariska (remekszép „Gretchen“). Mégay Bella („vadrózsa“, de nem vad, hanem szelid és szép). Neumayer Antónia (kedves „Pierrette“). Simonis k. a. („Hamupipóke“ — szerény volt, mint egy ibolya, de szép, mint egy királynő). Veress Margit (elbűvölő „pipacs“-kosztűmben hódított). Stb. stb.

Jelmez nélkül, de szebbnél szebb toilettekben voltak: Alt tűzér-ezredesné, Geraszimmé, Hollegháné (crème-ruhában), Manchen Frigyesné, özv. Mégayné, Mendel Manoné, Nemes Sámuelné, Perl tábornokné, Sártoryné, Schweitzerné, (mind a hárman fehér selyem-toiletteben), Szentgyörgyiné, Veressné. — Leányok: Duducz nővérek, Nemes Pirooska, Geraszim Irén, a szép Szentgyörgyi Kamilla, Veress Gabriella stb. stb.

T. K.

Vegyes hírek.

— **Kérjük t. olvasóinkat hátratékos előfizetéseik gyors beküldésére.**

— **Olvasóinkhoz.** Pár nap múlva megünnepeljük a dicső márcziusi napok 50-ik évfordulóját. E magasztos ünnepen önkénytelenül is visszatér az emlékezet azon fényes napokra, melyek megteremtették hazánk szabadságát, függetlenségét és a polgárok egyenlőségét. Annál inkább visszagondolunk most ez időkre, midőn egy egész félszázad választ el bennünket 1848. márcz. 15-től. Illő tehát, hogy ez alkalomból mi is megemlékezzünk e nagy napokról és igyekezzünk ama idők minden részletét újra felleleveníteni. Ezért örömmel jelezhetjük tisztelt olvasóinknak, miszerint lapunk tárczarovatában Szilágyi Farkas nagyenyedi ev. ref. lelkész ur, lapunk kiváló barátjának ékes tollából több tárcza-közleményt fogunk közölni, melyek különösen vármegyénknek szereplését tüntetik fel az 1848. évi márcziusi időkben. A nagytiszteletű szerző a vármegye monografiája részére írta meg az 1848-as évek eseményeit és e kiváló művből bocsátotta rendelkezésünkre a közlendő részleteket. Ugy a magunk, mint t. olvasóink nevében előre is köszönetet mondva Szilágyi Farkas lelkész urnak szíveségéért, már ez alkalommal is felhívjuk olvasóink figyelmét a nagy történeti becsű és jeles adatokra. Az első közlemény lapunk vasárnapi számában fog megjelenni.

— **A Bethlen-főgimnázium új igazgatója.** A Bethlen-kollégium előjárósága mult hó 26-án (szombaton) d. u. tartott ülésében a néhai Szilágyi Gyula elhunytával megüresedett főgimnáziumi igazgatói állásra Fogarasi Béla tanárt választotta meg. Örömmel regisztráljuk e tény, mert Fogarasi Bélában egy tetterős, tevékeny adminisztratív erő, kiválóan képzett és jeles pedagógus jutott a diszes állásra. Ószintén ohajtjuk, hogy sokáig viselje tisztét, melylyel jeles főiskolánk jó hírnevének öregbítéséhez bizonyára igen sokban fog hozzájárulni.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter Werder András marosvásárhelyi kir. adótitket az abrudbányai kir. adóhivatalhoz ellenőrré nevezte ki.

— **Eljegyzés.** Harmath Sándor m.-forrói birtokos a napokban eljegyezte Szekovits Katiunka kisasszonyt, özvegy Szekovits Domokosné szép leányát, Lándorból. Gratulálunk.

— **Választás.** A Nagy-Enyed város tanácsánál nyugdíjazás folytán megüresedett I. tanácsosi állásra a f. évi február hó 28-án tartott tisztújító közgyűlésen Sándor Jenő, a nagyenyedi járás szolgabírája, választott meg egyhangulag. A kitűnően képzett tanácsost új állásában szívélyesen üdvözljük.

— **Sorozás.** Nagy-Enyed városában az 1875., 1876., 1877. évben született s ez évben sor alá kerülő védköteleseket ez uton értesítjük, hogy a főszorozás Nagy-Enyed városában folyó hó 28-án fog megtartatni, amikor is a védkötelesek pontos megjelenése feltétlenül szükséges.

— **Szilágyi Gyula** tanár elhalálozása folytán megürült gimn. igazgatói állásra, mint már föntebb is említettük, a kollégium Elöljárósága Fogarasi Béla gimn. tanárt választotta meg, ki Szilágyi igazgatót betegsége alatt és halála óta is helyettesítette. A Szilágyi tanári állásának az idej egyházkerületi közgyűlésen leendő betöltése iránt az Elöljáróság a szükséges kezdeményező lépéseket az illetékes helyen színtén megtette.

— **Az ünnepi program.** Lapunk múlt számában közöltük a márczius 15-iki ünnepély programját egész terjedelmében; ezen programot azonban még azzal kell kibővítenünk, hogy az ünnepi istentiszteletek nem csak a kath. és ref. templomokban tartatnak, hanem a lutheránus templomban is.

— **A Bethlen-főtanoda első leány növendéke.** Straub Jolán, néhai Straub Károly enyedi polgár leánya, ki a múlt tanévben a nagyenyedi polgári leányiskola IV. osztályát tisztán kitűnő eredménnyel végezte, szeptemberben a Bethlen-kollégium főgimnáziumába magán tanulóknak iratkozott be. A közoktatásügyi miniszter, kérésére, megengedte, hogy a folyó tanévben a fiatal leány-növendék az I. és II. osztályból, a tartótervi különbözetről (e két gimn. osztály s e polg. isk. tanterve közt a különbség csak a latinnyelv) vizsgázhassék. A derék „leány gimnázista“ a napokban állította ki az első osztályról a vizsgálatot, mely alkalommal úgy írásbeli dolgozatával, mint szóbeli feleleteivel oly szép tanujelét adta alapos késztségének, hogy a legjelesebb diák is büszke lehet leány-kollégájára. Örvendünk, hogy ez első kísérlet oly fényesen sikerült, mert reméljük, hogy Straub Jolán példáját többen is fogják követni; hisz a mai nehéz világban minden családapára csak megnyugtató lehet azon tudat, hogy most már leány-gyermekeit is kiképezteheti bármely pályára és módot nyújthat gyermekének, hogy bármely körülmények között egzisztenciáját magának biztosíthassa; hozzá, amint tudjuk, a kiképezéssel járó költségek vajmi csekélyek és a Bethlen-főtanoda igazgatósága bárkinek is készségesen megadja a kellő felvilágosítást.

— **Az új gyógyszerészeti törvény.** A belügyminisztériumban, mint értesülünk, az 1876-iki XII. törvényzikk módosítása dolgában, mely a gyógyszerészet rendezéséről szól, a napokban szaktanácskozmány volt. Az értekezlet a módosításnál alapelvekül tüzte ki a következőket: Gyógyszertár csak oly községben engedélyezhető, amelynek kétezzer lakosa van legalább s ahol gyakorló orvos működik. Ezentul csakis anyag-gyógyszertár létesíthető és fiók-gyógyszertárt nem állíthat fel senki sem. A gyógyszer-tári jogot ezentul, nem mint eddig, a belügyminiszter adja meg, hanem a törvényható-

ság és a jogot a belügyminiszter csak meg erősíti. Ez intézkedés által a belügyminiszter meg akarja magát menteni ama tömérdék zaklatástól, amiben része volt az évről-évre folyamodó gyógyszerészekről.

— **Dreyfus, vagy Eszterházy-e a bűnös,** vajjon igaza van-e Zolának? Ez tartja most izgalomban egész Európát. A haldokló század egy végső nagyot lobbant még ebben a botrányban. Mint minden nagy és aktuális kérdéssel, ezzel is kimerítően foglalkozik a „Képes Családi Lapok“, ez az élénk és minden tekintetben kitűnő illusztrált szépirodalmi lap, melynek kitűzött célja, hogy a szépirodalom keretén belül minden aktuális kérdést szőnyegre vegyen, s úgy képből, mint írásban ismertessen. Hozzá tesszük még azt, hogy ennek a szépirodalmi lapnak olcsósága valóságos szenzáció, mert egész évre 6 forint, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest, V., Vadász-utca 14. szám).

Meteorologiai jelentés febr. 27-től márcz. 2-ig.

Nap	Óra	Légnyomás 700+	Hő	Szél iránya és erőssége	Borulat	Csapadék	Hő napi max. min.
27	7	71.6	+0.2	W ₁	9	—	
	2	69.0	+8.0	SW ₂	4	—	+8.0 —1.0
	9	68.2	+1.2	—	3	—	
28	7	67.7	+0.7	W ₁	10Δ	ny	
	2	65.4	+5.2	N ₂	10●	0.8	+5.6 +0.0
	9	64.8	+0.8	W ₁	10●	6.0	
1	7	62.2	+0.3	—	10*	2.0	
	2	61.4	+1.8	—	10	—	+3.7 —1.1
	9	61.9	+1.4	—	10	—	
2	7	62.1	+0.6	—	10	—	
	2						
	9						

Kilátás: Változóan felhős, enyhe és még esapadéokra hajló.

* A légnyomás tenger színére van átszámítva. — Hő C° fokokban. Szél iránya: N = észak, S = dél E = kelet, W = nyugat. Szél erőssége = 1—10-ig. Borulat fok = 1—10-ig. Csapadék mennyisége milliméterekben értendő. ● = eső, * = hó, ▲ = jég Δ = dara.

Apróságok.

Tudja.

— Miért visz bátyád kutyát magával, ha vadászni megy?

— Mert fél a nyulaktól.

Sértő hallgatás.

Első Napoleon egy ízben Assaffenberg városán utazott keresztül. Ki lett adva a rendelet, hogy az összes iskolák és intézetek tanítványai sorfalat képezzenek a kastélyhoz vezető uton és amerről Napoleon alakja feltűnik, dörgő eljen-kiáltásokkal üdvözljék. Napoleon végighaladt a viruló ifjuság kettős sorfalán, de a jobb-szárny mély hallgatással fogadta a nagy királyt.

A király testőrének nagyon kellemetlenül érintette ez az esemény, mely tüntetést látott benne Franciaország ellen.

— Ki parancsolta rá a jobb oldalon felállított ifjuságra a hallgatást?

— A jó Isten! — válaszolt alázatosan a főrendező. — Ezek a siketnéma-intézetek összes tanítványai.

A kenyér és a tojás.

Gyermek: Miért oly drága most a kenyér?

Anya: Mert a pekek sztrájkolnak.

Gyermek: Hát a tojás is azért drága, mert a tyukok sztrájkolnak?

Száz esztendeig . . .

Köbi: Én tudok biztosan, hogy két év múlva meghalok.

Iczig: Ne beszélj balandságot, az nem lehet igaz.

Köbi: Ógy éljek száz esztendeig.

A kaszárnyából.

Altiszt (az ujonczhoz): A maga ostobasága az emberiség könyvének megfejthetetlen rejtvénye . . .

Kifosztva.

— Hogyan, ön itt van Monakóban? Hogy jött ön ide?

— Kérdeje inkább tőlem, kedves barátom, hogyan megyek el innen?

Közgazdaság.

A tenyészállatok felneveléséről.

Irta: Bartók Géza kir. állattenyésztési felügyelő. Felolvasatott az alsófehérvármegyei gazdasági egyesületnek 1898. február hó 20-án Alvinczen tartott népszerű gazdasági előadásán.

(Vége.)

A jó gazda, aki állatjait állandóan szemügy alatt tartja, észreveszi azt, hogy mely állapotban, mikor ébred fel az üzekedési hajlam. De előfordulhat az is, hogy nem jelentkezik, aminek oka rendszerint túlkövérségnek és állandó istállóban való tartásnak tulajdonítandó. Ily esetekben rendszeresen segíteni szokott a szűkebb takarmányozás, bővebb mozgás, legelőre hajtás több állat társaságában. Jó izgató szernek bizonyult lovaknál here etetése mellett a só, szarvasmarhánál a kendermag, naponta egy-két marékkal. Az érvágás is sokszor jónak bizonyult. Fiatal, jól táplált úszóknál nagyon jól kell az üzekedési hajlam jelentkezését megfigyelni, mert ha ezeknél a nemi ösztön idejében kielégítést nem talál, megtörténhetik, hogy később többet fel sem lép s az állat meddő marad.

Ha valamely megfedezett nőnemű állatnál egy bizonyos időn belül (lovaknál 9 nap, szarvasmarhánál 28 nap) a nemi ösztön ismét nem mutatkozik, úgy arról feltehető, hogy vemhessé lett. De megtörténhetik izgatott vérmérsékletű állatoknál, hogy daczára vemhességüknek, az üzekedési ösztön rajtuk ismét mutatkozik; az ilyenek azonban az apaállatok által újból nem fedeztetnek és ha fölcserélt több apaállattal szemben ezt tapasztaljuk, a vemhesség feltehető. Ellenben ha a már meghátott és újból üzekedő anyaállat ismét fedezve lesz az apaállatok által, akkor nem történik az első alkalommal fogamzás. Ha azután többször és változtatott apaállattal való hágatás daczára az üzekedési vágy ismételtelen jelentkezik, úgy az ilyen állat valamely belső baj miatt fogamzásra képtelen és a tenyészállatok sorából kiselejtezendő.

A vemhessé lett állatokat nem szükséges a vemhesség első időszakában külön, a rendestől eltérő bánásmódban, vagy takarmányozásban részesíteni. Később, az ébren fejlődésének előhaladottabb időszakában, az anyaállatok takarmánya táplálóból, de terimés ne legyen. Szemes takarmányt, vagy moslékot tanácsos adni és elmellőzni, hogy gyomrukát szalmával és más szálas takarmányneműekkel megterheljük.

Öyni kell a vemhes állatokat a meghülestől, útés, durva bánásmód és nehéz, meg-eröltető munkától. Könyű, mérsékelt mozgás azonban, kellő elővigyázattal, szükséges, különösen előhasi üszöknél, amelyeknél, ha ezt elmulasztják, nem ritkán nehéz ellés áll be, melynek az anya és magzatja áldozatul esik. A pinzgau fajta üszöknél még nagyobb gond fordítandó a kellő mozgásra, mivel ezeknél az első szülés igen gyakran nehéz, amiért nehol először fehér bikával szokás fedeztetni. Romlott, penészes takarmány és fagyott répa, vagy burgonya, ugy-szintén a tulhideg (8° alatti) ivóvíz elvetelést okozhat. Lehet gyári melléktermény-ként származó takarmányokat is, u. m. olaj-pogácsát, malata-csírát és sör-törkölyt is etetni, de jobb, ha azokat mellőzzük és a természetes takarmányneműk mellett ma-radunk.

Közvetlenül az ellést megelőzőleg a vemhes állat részére egy külön hely rekesz-tendő el, mely szalmával bőven kialmozandó, hogy kényelmes fekvő helyül szolgáljon. Az állat ebben szabadon és nem megkötve ha-gyandó és figyelem fordítandó arra, hogy a szülés alatt teljesen nyugalomban maradjon.

A szülés rendszerint baj nélkül folyik le; ha valami rendetlenség fordul elő, nem soká kell az állatorvosi segélyvel késni. Szülés után több-kevesebb időre elválik a magzat-burok is, amely különösen sertéseknél azon-nal eltávolítandó, nehogy a kocza azt fel-falja s azzal saját malaczainak felfalásához is szokják.

A szerencsésen megszületett fiatal állat egyedüli táplálékát az anyatej képezi, ame-lyet az első napokban egészen a fiatal állatnak kell hagyni. Minthogy a tej mindjárt az ellés után nem érett és emberi táplálék-nak nem alkalmas, amugy sem czélszerű azt elfejni. A fiatal állattól azonban elvonni azon hiszembben, hogy nem érett, oktalanság volna, mert ennek épen az ilyen teje van szük-sege, hogy gyomrát megnyissa, megtisztítsa.

Tenyészállatok nevelésénél, a fiatal állat tartásánál, táplálásánál, már az első 14 nap után kell kiváló gondot fordítani. A leülésre, vagy eladásra szánt fiatal állatoktól a tej mérsékelt elvonható és más tápanyagok-kal pótolható, tenyészállatoknál azonban annyi anyatej hagyandó részükre, amennyit csak fejlődésükhöz kívánnak. Szűken tejelő anyánál természetesen mitsem lehet elfejni.

Később, midőn a fiatal állat annyira ki-fejlődött, hogy tejen kívül egyéb tápanya-gokat is magához vehet, anyai zabot és szénát kapjon, amennyit megehet; eleinte az ugys vajmi kevés. Ha már az evést jól megszokta és jászolhoz is köthető, ameddig csak kíván, anyatejet és bő, erőteljes takar-mányt kapjon. Sertéseknél, ha sok malacz volna egy kocza alatt, a tenyésztésre szán-tak mellől annyit el kell távolítani, hogy 4-nél több ne maradjon.

Midőn a fiatal állat az anyatejet már nem kívánja, amitől lassanként szoktatandó el, arra kell törekedni, hogy erőteljes és bő ta-karmányozással minél gyorsabban kinője magát; kövéren tartani azonban, mint már előzőleg említettem, nem czélszerű. Legyen a takarmányozás lehetőleg természetes, jó réti széna, mesterséges takarmány és az első évben szemes, u. m. zab, árpa, ten-geri stb.

Gyári melléktermények közül olaj-pogá-csát még kis mértékben, óvatosan lehet adni, de általában jobb a gyári takarmá-nyokat mellőzni.

Különös gond fordítandó az állatok tisztítására; vakaró, kefe, mosdóvízhez hozzá kell az állatokat szoktatni, nehogy férgék, bőrbetegségek forduljanak elő.

Gondoskodjunk arról, hogy a fiatal álla-tok a szabadban eleget mozoghassanak; ez fejleszti ki izomzatukat, erősíti lábaikat, adja meg a lehetőséget a tüdő egészséges és szabad mozgásához, kifejlődéséhez. Meg-kötve csak éjjel kell őket tartani; ha még oly szűk kifutó, vagy udvarban tartjuk is őket, mindig jobb szabadon, mint megkötve. Általában szeliden és jól kell velük bánni, hogy kezesek legyenek.

A bő és erőteljes takarmányozás egy éven túl mérsékelhető, kivált a nőnemű állatok-nál, a gondozás, ápolás és takarmányozás azontul a szerint módosul, mint amilyen te-nyész-czélű tüztünk magunk elé.

Minthogy az apaállatoknak hibátlanoknak kell lenni a már előbb elmondott körülmé-nyekre tekintettel, közülük azokat, amelyek nem válnak be, ki kell selejtezni. Hibátlan apaállatokat pedig csak úgy nevelhetünk, ha elég szabad mozgást adunk nekik; mi-után pedig a kis gazdák ritkán vannak ab-ban a helyzetben, hogy azt állataiknak nyújthassák: nem tanácsos, hogy apaállatok tenyésztésével foglalkozzanak. Istállón tar-tott apaállatok a testalkati hibákon kívül rendszerint különféle nemű elfajulásba is esnek, ami azután tenyészképességüket te-temesen csökkenti, sőt egészen meg is sem-misítheti.

Az állattenyésztésről az imént elmondot-takat igyekeztem lehetőleg röviden össze-foglalni; ennek következtében sok, bizonyos tekintetben elég fontos mellékkörülmény érintetlenül maradt. Ha pedig sokan a je-lenlevők közül nem is hallottak új dolgokat e szűk keretű dolgozattól, azok ne távo-zzanak azzal el, hogy idejüket itt hiába tö-ltötték, mert ha csak azon végig gondolko-znak, hogy ezt is, azt is már hallották, ugy előadásom nem volt reájuk sem hiabavaló, mert csak jó és hasz-nos dolgokról fognak újból el-mékedni.

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

Az enyhe időjárás következtében majd-nem minden vetőmag-felének igen erős kereslete van.

Vöröslóhere. Minden minőségűt ke-restek és mindeniknek jó kelete volt. Tény-leg nem lehet félreismerni, hogy a finomabb minőségűek szűkőn vannak, de egyelőre még-is elég nagyok még a készletek, hogy a belföldi fogyasztást fedzhessék. Magától értetődik, hogy ez csak belföldi, szelid ere-detű árura vonatkozik. Amerikai lóheréből a lefolyt héten egy 880 métermázsányi hajó-arakomány érkezett Fiuméba, hogy onnét Magyarország belsejébe és Horvátországba szállíttassék tovább és ekként ismét 8800 holdnak termését tönkre tegye.

Luczerna. A piac élénkségének da-czára is megtartották az árak ebbeli nor-mális folyamukat. Az Amerikából érkezett szállítmányok 300 zsákra rugtak.

Nyulszopka nagyon szűk irányza-tok mellett forog. Legelső rendű árának készletei nagyon megfogytak.

Régi here még mindig az előbbi ala-csony árakon forog.

Baltaczimnek változatlan árak mel-lett jó kereslete volt.

Takarmány-répa mag. A minőségek különfelesége az árak lényeges különbözö-ségét vonja maga után. Régebbi évfolyamu répamagot alacsony árakon kínálnak, de eredménytelenül, míg ellenben impregnált mag, valamint első rendű kereskedelmi árak teljes árak mellett jól elkelnek, sőt a régebbi árának is emelkedett az ára. A kül-földi megbízhatóbb tenyésztők készletei már elfogytak. Egyes fajták már külföldön is szűkőn vannak, az olajbogyó alakú egyálta-lán el is fogyott már.

Jegyzések nyers áruért 100 kilónként Budapesten:

Vörös lóhere, uj	38—45	frt.
" " mult évi	34—38	"
Luczerna magyar, mult évi	40—50	"
" francia, uj	45—55	"
" olasz, uj	45—55	"
Baltaczim	13—13 ¹ / ₂	"
Muhar	5 ³ / ₄ —6	"
Bükköny	6—6 ¹ / ₄	"

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÜRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru-gyár részvénytársaság.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru-gyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Foulard-selyem 65 krtól

3 frt 35 krig méterenkint, — japáni, chinai stb. leg-ujabb mintázatok és színekben, valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint, — a legdivatosabb szövés, szín és min-tázatban. Privát fogyasztóknak postabér- és vám-mentesen, valamint házhoz szállítva, — mintákat pedig posta fordultával küldenek: HENNEBERG G. selyemyáral (es. és kir. udvari szállító) ZÜ-RICHBEN. Magyar levelezés. Sráczba készíresen levélbélyeg ragasztandó. (2).

Sz. 2710—897. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A balázsfalvi kir. járásbírósa mint telekkönyvi ha-tóság közhírré teszi, hogy Pásk Vasília Jui Zehin a dinului végrehajtónak Ungurean Nikulaj és neje végre-hajtást szenvedők ellen 68 frt 88 kr s jar. iránti végre-hajtási ügyben a besenyői 132 sz. tjkvben A + 1 r. sz. a 577 hrsz. ingatlanokra 258 frt, A + 2 r. sz. 863 hrsz. 142 frt, A + 3 r. sz. 962 hrsz. 16 frt, A + 4 r. sz. 1171 hrsz. 97 frt és végül A + 5 r. sz. 1330 helyrajzi sz. ingatlanára 120 forint megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árereát elrendelte s hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1898. évi május hó 9 én d. e. 10 óraker Besenyő községhezánál meg-tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Árverési szándékozók kötelesek az ingatlanok kiki-áltási árának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánat-pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átiszolgáltatni.

A kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóságtól. Balázsfalván, 1897. november hó 23. nap.

Preiszenberger,
kir. aljárásbíró.

1413 1—1

Alsófehér vármegye főispánjától.

Sz. 131—1898. főisp.

Pályázati hirdetmény.

A kormányzatomra bizott Alsófehér vármegye tisztviselőkarának létszámában lemondás folytán egy szolgabírói állás üresedésbe jövén, ezen 800 frt évi fizetés és 150 frt évi lakbér élvezetével egybekötött állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy sza-bályszerűen felszerelt, életkorukat, csa-

ládi állapotukat, eddigi alkalmaztatásukat feltüntető és az 1883 évi I. t.-cz. 3-ik §-ában előirt minősítésüket igazoló folyamodványokat hozzám folyó évi márczius hó 20-ig bezárólag terjesszék be.

Nagy-Enyeden, 1898. február 28 án.

1418 1-3

Zeyk Dániel s. k.
főispán.

Nyilvános köszönet.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak Neunkirchen A.-Ausztria. Feltalálója az Antirheumatikus és Antiarthritikus vértisztító teának, köszvény és rheumánál.

Midőn én a nyilvánosság elé lépek, csakis azért történik, miután kötelességemnek tartom, Wilhelm gyógyszerész urnak Neunkirchenben legmélyebb köszönetemet kifejezni azon szolgálatokért, melyeket az ő vértisztító teája fájdalmas rheumatikus szenvedéseimben tett és hogy azokat, akik ettől a borzasztó szenvedéstől felkerestettek, figyelmessé tegyem. Nem vagyok képes azon öldöklő fájdalmakat leírni, melyeket már 3 év óta minden időváltozásnál tagjaiban éreztem, s melyektől sem gyógyszer, sem a badeni (Bécs mellett) kénfürdők használata szabadított meg. Álmatlanul hanykodom éjjelenként ágyamban, étvágyam napról-napra fogyott, kinézésem szemlátomást rosszabbodott és egész testi erőm vesztett. Négy heti használata után ezen teának fájdalomaitól nemcsak hogy megszabadultam s vagyok megszabadítva, miután már hat hét óta nem iszom e teából, de egész testi helyzetem javult. Szoros meggyőződés, hogy mindenki, ki hasonló fájdalmakban szenved és ezen tea használatához folyamodott, szintugy fogja Wilhelm Ferencz urat áldani, mint én.

Őszinte nagyrabecsüléssel

Butschin-Streitfeld grófnő,

alezredes neje.

1296 8-12

Sz. 966-98.

Pályázati hirdetmény.

Alsófehér vármegye marosújvári járásában az ispánlakai körjegyzői körben

Elekes község székhelyvel rendszeresített 400 frt fizetés, 40 frt szállásbér és 24 frt iroda-átalánnyal egybekötött segédjegyzői állás betöltendő lévén, felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy elméleti képzettségüket és az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-ban előirt minősítést igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám f. évi márczius hó 25-ig bezárólag nyújtsák be.

A megválasztandó egyén Elekes és O. Tordos községekből alakított anyakönyvi kerületben a születési és elhalálozási, valamint a házassági anyakönyvek önálló vezetésével fog megbízatni, egyebekben pedig az ispánlakai körjegyző felügyelete alatt fog állani.

A választást folyó évi április hó 2-án d. e. 9 órakor Ispánlakán mint a kör székhelyén fogom megejteni.

A járási főszolgabírótól.

Maros-Ujvárt, 1898. február 27.

1417 1-3

Bőjthe Kálmán,
főszolgabíró.

247. szám. 1898. bgrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az abruddányai kir. járásbírósg 1555-1898. számú végzése folytán abruddányai Jano József javára odaváló Polentár Mihályné ellen 640 frt tőke, ennek 1898. évi febr. hó 10. napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 10 frt 45 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság 898 foglalt és 640 frtra becsült, a foglalási jegyzőkönyv 1 től 170 tetelig üzletében és lakásán összes különböző nemű házbitorai, ruhaneműi, konyhafelszerelése, husemü és szeszes italokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az abruddányai kir. járásbírósg idézett számú kiküldetést rendelő végzése folytán a helyszínén, vagyis alperes lakásán Abrudbányán leendő eszközésére 1898. évi márczius hó 10-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legelőbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Végül felhívatnak mindazokat, kik az elárverezendő ingóságok vételarából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a menyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, el-sőbbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alóirt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Abrudbányán, 1898. évi február hó 28. napján.

1419 1-1

Szabó Dénes,
kir. bírósági végrehajtó.

Szivattyukat **T**űzfecskendőket
házi, ipari, mezőgazdasági, építkezési és egyéb nyilvános célokra kéz-, járgány- és erőhajtásra, városi, községi, gazdasági és gyári tűzoltóságoknak,

harangokat és harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Büzmentesen működő pöczegödör-tisztító készülékeket, utcai öntözőkocsikat, sárkaparókat

— készit és ajánl a —

Budapesti Szivattyu- és Gépgyár

Részvénytársaság (ezelőtt WALSER FERENCZ)

Budapest, VI., külső Váci-ut 45.

← Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve. →

1878 5-40

1898

Vetés ideje: Augusztus és szeptember.
Ültetés távolsága: 15-20 cm.
Talaj minőség: jól trágyázott.

Mauthner-féle magvak.

Aussaatzeit: August und September.
Pflanzenweite: 15-20 Cm.
Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

A MAUTHNER-féle

hirneves

konyhakerti- és virágmagvak

zárt és hatóságilag védett csomagokban, a törvényesen bejegyzett

medve-védjeggyel

valamennyi nagyobb

fűszer- és vaskereskedésekben

kaphatók.

A Budapesten Andrásy-ut 23. szám alatt létező Mauthner Ödön czég olyan csomagoknál vállal teljes jótállást egészen friss és valódi magvakért, amely csomagok ragasztva, a medve-ábrával és a Mauthner névvel jelölve, ugy, amint a mellékelt rajz is mutatja.

1876 5-8

